Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0156

Komisijas 2023. un 2024. gada ziņojumi par Bosniju un Hercegovinu

Eiropas Parlamenta 2025. gada 9. jūlija rezolūcija par Komisijas 2023. un 2024. gada ziņojumiem par Bosniju un Hercegovinu (2025/2018(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Vispārējo pamatlīgumu par mieru Bosnijā un Hercegovinā, kas parafēts Deitonā 1995. gada 21. novembrī un parakstīts Parīzē 1995. gada 14. decembrī (Deitonas miera līgums),

– ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Bosniju un Hercegovinu, no otras puses[1], kas stājās spēkā 2015. gada 1. jūnijā,

– ņemot vērā Bosnijas un Hercegovinas 2016. gada 15. februārī iesniegto pieteikumu dalībai ES,

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija atzinumu par Bosnijas un Hercegovinas pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā (COM(2019)0261),

– ņemot vērā Eiropadomes 2022. gada 15. decembra secinājumus, ar kuriem Bosnijai un Hercegovinai piešķir ES kandidātvalsts statusu,

– ņemot vērā Eiropadomes 2024. gada 22. marta secinājumus par pievienošanās sarunu ar Bosniju un Hercegovinu sākšanu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 15. septembra Regulu (ES) 2021/1529, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*)[2],

---

1 OV L 164, 30.6.2015., 2. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.

2 OV L 330, 20.9.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 14. maija Regulu (ES) 2024/1449, ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu[1],

– ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19. un 20. jūnija sanāksmes secinājumus,

– ņemot vērā deklarācijas, kas pieņemtas ES un Rietumbalkānu samitos Briselē 2020. gada 6. maijā, 2023. gada 13. decembrī un 2024. gada 18. decembrī,

– ņemot vērā 2014. gada 28. augustā sākto Berlīnes procesu,

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 4. novembra Lēmumu (ES) 2021/1923 par palīdzības pasākumu saskaņā ar Eiropas Miera mehānismu nolūkā atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku spēju veidošanu[2],

– ņemot vērā Padomes 2022. gada 1. decembra Lēmumu (ES) 2022/2353 par palīdzības pasākumu saskaņā ar Eiropas Miera mehānismu nolūkā stiprināt Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku spējas[3],

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu "Pievienošanās procesa uzlabošana — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem" (COM(2020)0057),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu "Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem" (COM(2020)0641),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 8. novembra paziņojumu "2023. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku" (COM(2023)0690), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments "2023. gada ziņojums par Bosniju un Hercegovinu" (SWD(2023)0691),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 8. novembra paziņojumu "Jauns izaugsmes plāns Rietumbalkāniem"(COM(2023)0691),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 12. marta paziņojumu "Ziņojums par progresu Bosnijā un Hercegovinā — 2024. gada marts" (COM(2024)0129),

---

1 OV L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

2 OV L 391, 5.11.2021., 45. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1923/oj.

3 OV L 311, 2.12.2022., 149. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2353/oj.

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 20. marta paziņojumu par reformām pirms ES paplašināšanās un politikas pārskatiem (COM(2024)0146),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 30. oktobra paziņojumu "2024. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku" (COM(2024)0690), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments "2024. gada ziņojums par Bosniju un Hercegovinu" (SWD(2024)0691),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 31. maija un 2024. gada 13. jūnija pārskatu un valstu novērtējumus attiecībā uz Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas reformu programmu,

– ņemot vērā ES un Bosnijas un Hercegovinas Stabilizācijas un asociācijas padomes piekto sanāksmi 2023. gada 19. jūlijā un ES un Bosnijas un Hercegovinas Stabilizācijas un asociācijas komitejas septīto sanāksmi 2024. gada 19. septembrī,

– ņemot vērā rezultātus pēc ES un Bosnijas un Hercegovinas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas trešās, ceturtās, piektās un sestās sanāksmes, kas notika attiecīgi 2023. gada 30. un 31. oktobrī, 2024. gada 13. un 14. martā, 2024. gada 30. oktobrī un 2025. gada 12. un 13. martā,

– ņemot vērā 2019. gada 5. decembra ekspertu ziņojumu par tiesiskuma jautājumiem Bosnijā un Hercegovinā,

– ņemot vērā Eiropadomes 2022. gada 12. jūnija politisko vienošanos par principiem, kas nodrošinātu Bosnijas un Hercegovinas funkcionēšanu un virzību uz Eiropu,

– ņemot vērā Augstā pārstāvja miera līguma īstenošanas procesā Bosnijā un Hercegovinā 2023. gada 9. maija 63. ziņojumu, 2023. gada 2. novembra 64. ziņojumu, 2024. gada 15. maija 65. ziņojumu un 2024. gada 1. novembra 66. ziņojumu ANO ģenerālsekretāram,

– ņemot vērā ANO Drošības padomes 2024. gada 1. novembra Rezolūciju 2757 (2024), ar ko ES vadīto spēku Bosnijā un Hercegovinā (*EUFOR*) pilnvaras pagarina līdz 2025. gada 2. novembrim,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2024. gada 23. maija Rezolūciju 78/282, ar ko 11. jūliju nosaka par Starptautisko pārdomu un piemiņas dienu, kas veltīta 1995. gada genocīdam Srebrenicā,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām (*UNCRC*), ko Bosnija un Hercegovina ratificēja 1992. gada 6. martā, un tās trīs fakultatīvos protokolus, proti: 2003. gada 10. oktobrī ratificēto fakultatīvo protokolu par bērnu iesaistīšanu

bruņotos konfliktos, 2001. gada 4. septembrī ratificēto fakultatīvo protokolu par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju un 2018. gada 19. oktobrī ratificēto fakultatīvo protokolu par paziņojumu sniegšanas procedūru,

– ņemot vērā *UNESCO* rezolūcijas par tiesībām uz izglītību dzimtajā valodā, *UNESCO* 2003. gada 17. oktobra Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, kā arī *UNESCO* 2005. gada 20. oktobra Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu,

– ņemot vērā Bosnijas un Hercegovinas konstitūciju,

– ņemot vērā grozīto Bosnijas un Hercegovinas Vēlēšanu likumu, ko Augstais pārstāvis Bosnijā un Hercegovinā noteica 2024. gada 26. martā,

– ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšsēdētājas vietnieces / Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) *Kaja Kallas* un NATO ģenerālsekretāra *Mark Rutte* vizītes Bosnijā un Hercegovinā 2025. gada martā un aprīlī,

– ņemot vērā Eiropadomes priekšsēdētāja *António Costa* 2025. gada aprīļa paziņojumu Bosnijas un Hercegovinas politiskajiem līderiem,

– ņemot vērā 2022. gada 23. novembra ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos attiecībā uz jauno ES paplašināšanās stratēģiju[1],

– ņemot vērā 2024. gada 17. janvāra ziņojumu “Preventīvās diplomātijas nozīme iesaldētu konfliktu risināšanā visā pasaulē — zaudēta iespēja vai turpmākas pārmaiņas?”[2],

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Bosniju un Hercegovinu,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A10-0108/2025),

A. tā kā paplašināšanās ir viens no efektīvākajiem ES ārpolitikas instrumentiem un ģeostratēģisks ieguldījums mierā, demokrātijā, stabilitātē, drošībā un labklājībā Eiropā un tai joprojām ir izšķiroša nozīme, jo īpaši saistībā ar straujajām un milzīgajām ģeopolitiskajām pārmaiņām un pieaugošo konkurenci ar autoritāriem režīmiem;

B. tā kā katra valsts tiek vērtēta pēc tās nopelniem Kopenhāgenas kritēriju izpildē, cita starpā attiecībā uz demokrātijas, tiesiskuma, ES

---

1 OV C 167, 11.5.2023., 105. lpp.
2 OV C, C/2024/5744, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5744/oj.

pamatvērtību, cilvēktiesību, minoritāšu tiesību un mediju brīvības pilnīgu ievērošanu;

C. tā kā ES joprojām ir Rietumbalkānu valstu galvenā politiskā un ekonomiskā partnere; tā kā ES joprojām ir lielākā Bosnijas un Hercegovinas tirdzniecības un investīciju partnere, ar kuru to saista lielākā daļa šīs valsts ārējās tirdzniecības plūsmu un kurai ir svarīga loma tās ekonomiskās integrācijas procesā;

D. tā kā Bosnija un Hercegovina ir kandidātvalsts un pārliecinošs vairākums tās iedzīvotāju tiecas uz integrāciju eiroatlantiskajās struktūrās, lai panāktu ilgtspējīgu mieru, demokrātiju un labklājību; tā kā 2025. gadā aprit 30 gadi kopš Deitonas miera līguma, kas joprojām ir Bosnijas un Hercegovinas institucionālās sistēmas pamats un kas tika iecerēts kā valsts trīs pamattautu vienlīdzības garants;

E. tā kā sabiedrības atbalsts joprojām ir trausls, jo neliberāli dalībnieki reģionā un ārpus tā popularizē pret ES vērstus vēstījumus;

F. tā kā Deitonas miera līgums, neraugoties uz tā nepilnībām, ir veicinājis mieru un tam sekojošo stabilizāciju Bosnijā un Hercegovinā, izveidojot galvenās iestādes, kas ļāva valstij virzīties uz integrāciju ES un NATO;

G. tā kā 30 gadus pēc kara beigām Bosnija un Hercegovina joprojām ir disfunkcionāla un atkal saskaras ar dziļu politisko un drošības krīzi, ar atdalīšanās mēģinājumiem un augstu korupcijas līmeni;

H. tā kā ES stingri atbalsta Bosnijas un Hercegovinas teritoriālo integritāti un suverenitāti un nepieņems nekādus mēģinājumus to graut; tā kā Stratēģiskajā kompasā paziņots, ka drošības un stabilitātes interesēs ir īpaši būtiski atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas suverenitāti, vienotību un teritoriālo integritāti;

I. tā kā Serbu Republikas prezidents *Milorad Dodik* un Neatkarīgo sociālo demokrātu alianses (*SNSD*) politiķi ir uzsākuši antikonstitucionālas darbības, lai anulētu valsts tiesību aktus Serbu Republikas autonomajā vienībā, un uzbrukuši galvenajām valsts iestādēm, proti, Augstā pārstāvja birojam, Bosnijas un Hercegovinas Konstitucionālajai tiesai un tiesu iestādēm; tā kā Serbu Republikas iestāžu pārstāvji piedalījās “Visu serbu asamblejā”, kura notika 2024. gada 8. jūnijā Belgradā ar saukli “Viena tauta, viena asambleja”; tā kā ir sākts jauna, ES atbalstoša vairākuma veidošanas process;

J. tā kā *EUFOR Althea* ir ES KDAP misija, kas palīdz Bosnijai un Hercegovinai saglabāt stabilu un drošu vidi valstī un atbalsta bruņoto spēku centienus panākt saskaņotību ar NATO standartiem, kā arī kalpo kā atturētājs pret jebkādiem ārvalstu draudiem;

K. tā kā pret Bosnijas un Hercegovinas virzību uz ES arvien vairāk vēršas ļaunprātīgi ārvalstu rīcībspēki, jo īpaši Krievijas Federācija un Ķīnas Tautas Republika, kas izmanto etnisko sašķeltību un institucionālo nestabilitāti, lai kavētu reformas, grautu konstitucionālo kārtību un mazinātu sabiedrības uzticēšanos ES; tā kā Krievijas valsts kontrolētie mediji, to skaitā "Sputnik Serbia" un "RT Balkan", turpina darboties Bosnijā un Hercegovinā, jo īpaši Serbu Republikā, izplatot dezinformāciju un Kremli atbalstošus vēstījumus un tādējādi pārkāpjot ES sankcijas pret Krievijas propagandas kanāliem;

L. tā kā Bosnija un Hercegovina ir etniski daudzveidīga valsts, kuras teritorijā dažādas reliģiskās un etniskās grupas ir dzīvojušas gadsimtiem ilgi, parādot, ka cilvēki ar atšķirīgiem uzskatiem var līdzāspastāvēt iecietības un savstarpējas cieņas apstākļos; tā kā valodu un kultūras daudzveidība ir viens no Eiropas Savienības pamatprincipiem, kas nostiprināts Pamattiesību hartas 21. un 22. pantā;

M. tā kā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/*ODIHR*) vēlēšanu novērošanas misija attiecībā uz 2022. gada vispārējām vēlēšanām secināja, ka vēlēšanu process joprojām ir neaizsargāts pret ārēju iejaukšanos, cita starpā administratīvo resursu ļaunprātīgu izmantošanu un neobjektīvu atspoguļojumu medijos, ko ietekmē ārvalstu atbalstītas platformas, un aicināja uzlabot aizsardzību pret dezinformāciju un nodrošināt kampaņu finansēšanas pārredzamību un aizsardzības pasākumus žurnālistiem un pilsoniskajai sabiedrībai,

Apņemšanās pievienoties ES

1. atkārtoti pauž atbalstu vienotībā, suverenitātē, teritoriālajā integritātē un valsts iedzīvotāju līdztiesībā balstītai Bosnijas un Hercegovinas virzībai uz pievienošanos ES, kam jānorit uz nopelniem balstītā procesā, pamatojoties uz Kopenhāgenas kritērijiem;

2. atzinīgi vērtē Eiropadomes lēmumu sākt pievienošanās sarunas ar Bosniju un Hercegovinu jaunajā ģeopolitiskajā situācijā, kas izveidojusies līdz ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu; atzinīgi vērtē vairāku svarīgu tiesību aktu pieņemšanu pirms šā lēmuma pieņemšanas, taču pauž nožēlu par to, ka pozitīvā reformu dinamika ir apstājusies, un norāda uz pieņemto tiesību aktu neatbilstīgu īstenošanu un izpildi; pauž nožēlu par to, ka likumdošanas procesu ir negatīvi ietekmējis pārredzamības trūkums un galveno ieinteresēto personu ierobežota piekļuve; atzīmē, ka nesen ir pieņemti tiesību akti par robežkontroli un personas datu aizsardzību, un aicina tos rūpīgi īstenot; aicina veikt sagatavošanās darbus, lai izveidotu šīs paplašināšanās institucionālo un finansiālo pamatu ilgtspējīgas ES integrācijas nodrošināšanai;

3. mudina Bosnijas un Hercegovinas visu līmeņu likumīgos politiskos līderus veikt visus attiecīgos pasākumus, kas izklāstīti Komisijas 2022. gada 12. oktobra ieteikumā, pilnībā ievērojot pienācīgas demokrātiskas, pārredzamas un iekļaujošas procedūras kompetentajās iestādēs, lai Padome varētu pieņemt sarunu programmu, tiklīdz šie nosacījumi būs izpildīti, un pielikt lielākas pūles, lai īstenotu 14 galvenās prioritātes, ko Komisija noteica 2019. gadā; aicina visus politiskos dalībniekus atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas vienotību, suverenitāti un teritoriālo integritāti un atturēties no jebkādas šķeltnieciskas retorikas un darbībām, cita starpā separātistiskas retorikas un darbībām, kūdīšanas uz etnisko, reliģisko un rasu neiecietību, genocīda un citu kara noziegumu noliegšanas un kara noziegumu un to izdarītāju glorificēšanas;

4. uzsver, ka Bosnijas un Hercegovinas pievienošanās process jābalsta uz funkcionējošām demokrātiskām iestādēm, tiesiskumu, korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanu, kā arī uz pamattiesību ievērošanu un visu iedzīvotāju (tai skaitā pamattautu) nediskriminēšanu neatkarīgi no viņu etniskās, reliģiskās vai cita veida piederības;

5. stingri nosoda to, ka Serbu Republikas prezidents *Milorad Dodik*, *SNSD* partija un Serbu Republikas asambleja atkārtoti izmanto musinošu retoriku un ir pieņēmuši separātistiskus tiesību aktus un politiku, cita starpā atzīmējot tā dēvēto “Serbu Republikas dienu” un Serbijas Republikas Valsts dienu; uzsver, ka šādas darbības apdraud Bosnijas un Hercegovinas konstitucionālo kārtību, teritoriālo integritāti un suverenitāti, nav saderīgas ar tās virzību uz pievienošanos ES un vājina Deitonas miera līgumu;

6. mudina visas dalībvalstis, aicinot tās uz vienotību, kā arī Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un Komisiju rīkoties izlēmīgāk, lai reaģētu uz šiem tiešajiem draudiem Eiropas drošībai, un atkārtoti prasa noteikt mērķtiecīgas sankcijas pret visiem destabilizējošajiem dalībniekiem, jo īpaši *Milorad Dodik*, kā arī citām augsta ranga Serbu Republikas un Serbijas amatpersonām, kas sniedz politisku un materiālu atbalstu separātistu politikai; aicina visas dalībvalstis nodrošināt to, ka šādas sankcijas var pieņemt Padome, un tās piemērot divpusēji vai saskaņoti ar citām dalībvalstīm, ja to pieņemšana Padomē nav iespējama; nosoda Ungārijas valdības lomu sankciju bloķēšanā; atbalsta paziņojumus, ko snieguši NATO ģenerālsekretārs *Mark Rutte* 2025. gada 10. martā Sarajevā un PV/AP *Kaja Kallas* 8. aprīlī Sarajevā, un prasa aizsargāt stabilitāti valstī; uzskata, ka augsta līmeņa ES amatpersonām nevajadzētu sadarboties ar dalībniekiem, kas apdraud Bosnijas un Hercegovinas konstitucionālo kārtību, lai nekaitētu ES uzticamībai, atbalstot Bosnijas un Hercegovinas valsts iestādes, un atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu noteiktos ceļošanas aizliegumus augsta ranga Serbu Republikas amatpersonām;

7. pieņem zināšanai Bosnijas un Hercegovinas Tiesas 2025. gada 26. februāra spriedumu *Milorad Dodik* lietā un pauž dziļu satraukumu par pieaugošo spriedzi un viņa turpmāko rīcību, cita starpā vēl nepieredzēta apmēra uzbrukumiem Bosnijas un Hercegovinas iestādēm un opozīcijas iebiedēšanu Serbu Republikā; pauž nožēlu par Krievijas un Serbijas iestāžu atbalstu šādai politikai un aicina visus iekšzemes, reģionālos un starptautiskos dalībniekus ievērot Bosnijas un Hercegovinas suverenitāti un teritoriālo integritāti; prasa, lai *Milorad Dodik* tiktu starptautiski izolēts; nosoda neseno Serbu Republikas valdības lēmumu pasludināt Vācijas ārlietu ministrijas augsta līmeņa amatpersonu par *persona non grata*; ar bažām norāda, ka *INTERPOL* ir atteicies izdot sarkano paziņojumu par starptautisko orderi, un aicina *EUFOR* sniegt konkrētu atbalstu Bosnijas un Hercegovinas iestādēm, lai palīdzētu izbeigt pastāvīgos centienus graut valsts juridisko un politisko stabilitāti, un apliecināt ES un *EUFOR* apņēmību un spēju uzturēt mieru, panākt tiesiskumu un saglabāt juridisko iestāžu integritāti;

8. pauž nožēlu par to, ka *Milorad Dodik* politika un darbības, cita starpā bieža valsts līmeņa struktūru un lēmumu pieņemšanas bloķēšana, kā arī tehniskajam darbam saskaņošanas ar ES *acquis* jomā nepieciešamā Bosnijas un Hercegovinas iestāžu personāla vājināšana ir būtisks faktors Bosnijas un Hercegovinas sarežģījumiem pilnajā ceļā uz pievienošanos ES un 2022. gada 12. jūnija politiskās vienošanās skaidrs pārkāpums; atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas kompetento iestāžu darbu un aicina tās ievērot pienācīgas procedūras un izpildīt un īstenot visus lēmumus, pilnībā ievērojot tiesiskumu; mudina visus politiskos dalībniekus, jo īpaši Serbu Republikā, noraidīt visus separātistiskos pasākumus, kas apdraud valsts vienotību, suverenitāti, teritoriālo integritāti un drošību; mudina Serbu Republikas Nacionālo asambleju nodrošināt, ka tās oficiālajā izdevumā tiek atspoguļoti Bosnijas un Hercegovinas Konstitucionālās tiesas lēmumi par Serbu Republikas tiesību aktiem, kuri ir atzīti par tādiem, kas apdraud konstitucionālo kārtību, un kuri vairs nav spēkā;

9. mudina Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un starptautiskajiem partneriem, tai skaitā Augstā pārstāvja biroju, Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju (EDSO) un Eiropas Padomi, izvērtēt pieredzi, kas gūta pēdējos 15 gados kopš Eiropas iesaistīšanās Bosnijā un Hercegovinā, un attiecīgi pārskatīt savu stratēģiju, no jauna koncentrējoties uz reāla progresa panākšanu un reformām, kas paātrinās valsts virzību uz dalību ES, tādējādi atkārtoti apstiprinot ES nelokāmo apņemšanos pilnībā integrēt Bosniju un Hercegovinu Savienībā;

10. atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas oficiālo pilnīgo saskaņotību ar ES kopējo ārpolitikas un drošības politiku, arī attiecībā uz ierobežojošajiem pasākumiem, kas pieņemti, reaģējot uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un mudina efektīvi īstenot šos

pasākumus; atzinīgi vērtē to, ka Bosnija un Hercegovina turpina piedalīties ES krīzes pārvaldības misijās un operācijās; nosoda Serbu Republikas vadības prokrievisko nostāju un biežās tikšanās ar Vladimiru Putinu un citām Krievijas amatpersonām; pauž nopietnas bažas par drošības apdraudējumu, ko rada šīs saites; mudina ES izmeklēt to, vai Serbu Republika netiek izmantota kā vārteja Krievijas izlūkošanas operācijām un hibrīduzbrukumiem pret ES dalībvalstīm; prasa atbalstīt Bosniju un Hercegovinu cīņā pret dezinformācijas kampaņām, kuru izcelsme ir Krievijā, saskaņā ar kopīgiem centieniem pret hibrīddraudiem; stingri atbalsta Bosnijas un Hercegovinas pastāvīgos centienus panākt eiroatlantisko integrāciju un dalību NATO un aicina visus politiskos dalībniekus uz konkrētu politisku rīcību, lai tie īstenotos;

11. atkārtoti pauž atbalstu Augstā pārstāvja birojam un *EUFOR* operācijai *Althea*, kuri pārrauga Deitonas miera līguma īstenošanu saskaņā ar pilnvarām, kas balstītas uz politisko neitralitāti un Bosnijas un Hercegovinas konstitūcijas pilnīgu ievērošanu, līdz valsts būs izpildījusi "5+2" sarunu darba kārtību un beigsies tās starptautiskā uzraudzība; atzinīgi vērtē *EUFOR* operācijas *Althea* pilnvaru atjaunošanu; pauž nožēlu par to, ka Bosnija un Hercegovina joprojām ir ļoti atkarīga no Augstā pārstāvja biroja pilnvarām un *EUFOR Althea* klātbūtnes, taču atzīst, ka šai iestādei ir izšķiroša nozīme ne vien miera, bet arī valsts pamatfunkcionēšanas nodrošināšanā;

12. atgādina, ka *EUFOR* operācijai *Althea* ir būtiska nozīme Bosnijas un Hercegovinas drošības, teritoriālās integritātes, stabilitātes, suverenitātes un politiskās neatkarības aizsardzībā un tā vienlaikus nodrošina, ka vietējās ieinteresētās personas rīkojas saskaņā ar šiem pamatprincipiem, kas izklāstīti Deitonas miera līgumā un ANO Drošības padomes rezolūcijās; mudina *EUFOR* skaidri informēt Bosnijas un Hercegovinas pilsoņus par šīm pilnvarām, lai veicinātu viņu uzticēšanos;

13. tāpat atzinīgi vērtē Padomes lēmumu par Eiropas Miera mehānismā iekļauto palīdzības pasākumu 10 miljonu EUR apmērā, kas paredzēts Bosnijas un Hercegovinas bruņotajiem spēkiem, kā arī Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku un *EUFOR* sadarbības un mācību nolīgumu 2023. gadam; aicina Padomi un PV/AP dot iespēju visām tiesīgajām dalībvalstīm piedalīties ES miera uzturēšanas misijās, piemēram, *EUFOR* operācijā *Althea* Bosnijā un Hercegovinā; aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes, NATO un *EUFOR Althea* sākt Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku reformu procesu;

14. joprojām pauž bažas par ļaunprātīgu ārēju iejaukšanos un dezinformācijas kampaņām, ko Bosnijā un Hercegovinā īsteno ārvalstu dalībnieki, jo īpaši Krievija un Ķīna, kā arī par to vēstījuma nodošanu ar vietējo mediju un politisko struktūru, sevišķi Serbu Republikas, starpniecību; pauž nopietnas bažas par Kremļa atbalstu

separātistiskai retorikai, mēģinājumiem deleģitimizēt valsts iestādes un iejaukšanos tieslietu un vēlēšanu jautājumos; uzsver nesenos Krievijas centienus ANO Drošības padomē aizstāvēt Serbu Republikas iestāžu antikonstitucionālās darbības;

15. prasa īstenot turpmākus pasākumus, cita starpā saskaņot Bosnijas un Hercegovinas tiesību aktus ar ES *acquis*, un sniegt ES atbalstu, lai efektīvi apkarotu ļaunprātīgu ārēju iejaukšanos un dezinformācijas kampaņas; aicina EĀDD un ES delegāciju Bosnijā un Hercegovinā pastiprināt centienus, lai popularizētu ciešākas integrācijas sniegtās priekšrocības, un ieguldīt līdzekļus komunikācijas kampaņās nolūkā cīnīties pret antidemokrātiskiem vēstījumiem un citiem ārvalstu ietekmes veidiem;

16. pauž nožēlu par Serbu Republikas iestāžu dalību pasākumā "Visu serbu asambleja", kas notika Belgradā 2024. gada 8. jūnijā ar saukli "Viena tauta, viena asambleja", un noraida tās deklarāciju, kas apdraud Bosnijas un Hercegovinas un citu Rietumbalkānu valstu suverenitāti un neveicina labas kaimiņattiecības; nosoda Serbijas prezidenta *Aleksandar Vucic* iejaukšanos Bosnijas un Hercegovinas lietās, tostarp viņam paužot atbalstu *Milorad Dodik* nelikumīgajām darbībām un organizējot Krievijas atbalstīto "Visu serbu asambleju", kas grauj Bosnijas un Hercegovinas suverenitāti un teritoriālo integritāti;

17. nosoda valstī un Rietumbalkānos vērojamo Irānas ļaunprātīgās ietekmes palielināšanos, kas apdraud ES un tās dalībvalstu drošību;

18. atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas atjaunoto un ilgstošo iesaisti ES un Bosnijas un Hercegovinas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārajā komitejā, īstenojot vienu no Komisijas noteiktajām 14 galvenajām prioritātēm;

19. mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes reformēt ES lietu koordinācijas mehānismu, kas izrādījies neefektīvs un nelietderīgs ar ES integrāciju saistīto uzdevumu izpildē; aicina iestādes iesniegt valsts programmu ES *acquis* pieņemšanai saskaņā ar Komisijas komentāriem un nodrošināt visā valstī koordinētu saskaņošanu ar ES *acquis*; uzsver, ka pēc Eiropadomes lēmuma sākt pievienošanās sarunas ir jāizveido operatīva sarunu struktūra, arī jāieceļ sarunu grupa un galvenais sarunu vedējs, kas ir pilnībā pilnvarots iepazīstināt ar valsts nostāju;

Demokrātija un tiesiskums

20. pauž nožēlu par to, ka politiskie dalībnieki joprojām nav ieviesuši nepieciešamās izmaiņas konstitūcijā un vēlēšanu likumā, lai tos saskaņotu ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un īstenotu attiecīgos Bosnijas un Hercegovinas Konstitucionālās tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas lēmumus, kuru nolūks ir izskaust visu veidu

nevienlīdzību un diskrimināciju vēlēšanu procesā un nodrošināt nediskriminēšanu, pamattiesību aizsardzību un visu Bosnijas un Hercegovinas iedzīvotāju vienlīdzību, “virzoties no Deitonas uz Briseli”; atkārtoti uzsver, ka šo nolēmumu neīstenošana nav savienojama ar ES vērtībām un Bosnijas un Hercegovinas integrāciju Eiropas Savienībā; uzsver, ka visiem konstitucionālo un vēlēšanu reformu procesiem ir jābūt iekļaujošiem, jābalstās uz visaptverošu apspriešanos ar iedzīvotājiem, pilsonisko sabiedrību, neatkarīgiem ekspertiem un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām valstī un jāatbilst Eiropas standartiem un principiem; vēlreiz norāda, ka neviena vēlēšanu reforma nedrīkst padziļināt vai nostiprināt etnisko sašķeltību;

21. pauž nožēlu par to, ka Bosnijas un Hercegovinas iestādes nav spējušas vienot sabiedrību, nedz izveidot taisnīgu un funkcionālu sistēmu valstī, bet drīzāk ir lielā mērā veicinājušas dziļāku šķelšanos; aicina ES un tās dalībvalstis ierosināt pārredzamu un iekļaujošu reformu procesu, kas ļautu ilgtspējīgi pārveidot Deitonas miera līgumu par konstitūciju pilnīgā saskaņā ar Eiropas standartiem un principiem, lai nodrošinātu funkcionālu, pārskatatbildīgu, reprezentatīvu un tautas acīs likumīgu pārvaldības sistēmu, pārvarētu etnonacionālistisko šķelšanos un panāktu ilgtspējīgu progresu ceļā uz ES;

22. norāda uz Augstā pārstāvja veiktajām izmaiņām Vēlēšanu likumā 2024. gada martā, ar ko tika ieviesti svarīgi integritātes standarti un uzticības veicināšanas pasākumi, kuru mērķis ir atjaunot vēlētāju uzticēšanos kopējam vēlēšanu procesam; aicina Bosnijas un Hercegovinas Parlamentāro asambleju steidzami pievērsties visiem vēl neizpildītajiem EDSO/*ODIHR*, Venēcijas komisijas un Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*) ieteikumiem, jo īpaši jautājumos par vēlēšanu pārvaldību, vēlēšanu norisi un balsu skaitīšanu, kampaņu rīkošanu un finansēšanu, skaidru aizliegumu netieši pirkt balsis, vēlēšanu strīdu izšķiršanu, dezinformācijas un ārvalstu iejaukšanās apkarošanu, žurnālistu aizsardzības palielināšanu un sankcijām par administratīvo resursu ļaunprātīgu izmantošanu;

23. atzinīgi vērtē to, ka 2024. gada 6. oktobra pašvaldību vēlēšanās pastāvēja konkurence un tās bija efektīvi pārvaldītas; pauž nožēlu, ka tās norisinājās vidē, kurā trūkst sociālās un politiskās kohēzijas;

24. stingri nosoda Serbu Republikas darbības, kas apdraud Bosnijas un Hercegovinas konstitucionālo kārtību un valsts iestāžu kompetenci, kā arī tās obstruktīvo politiku attiecībā uz Bosnijas un Hercegovinas Konstitucionālo tiesu; nosoda visas nelikumīgās darbības, kas ir pretrunā ar konstitucionālo sistēmu, un aicina visus politiskos dalībniekus Bosnijā un Hercegovinā ievērot proeiropeisku pieeju;

25. norāda uz nelielo progresu tieslietu reformu jomā Bosnijā un Hercegovinā, jo īpaši attiecībā uz tiesu sistēmas neatkarību, profesionalitāti, efektivitāti un pārskatatbildību; aicina veikt steidzamus pasākumus, lai paātrinātu reformas šajās jomās, nodrošinot pilnīgu atbilstību ES standartiem un stiprinot tiesu iestāžu spēju efektīvi kalpot tiesiskumam un uzturēt tiesiskumu;

26. turpina paust nopietnas bažas par korupciju (jo īpaši augsta līmeņa korupciju) Bosnijā un Hercegovinā — strukturālu problēmu, kas ir dziļi iesakņojusies valsts ļoti sarežģītajā pārvaldības sistēmā, un mudina attiecīgās iestādes ieņemt izlēmīgāku, koordinētāku, pārredzamāku un proaktīvāku nostāju tās apkarošanā, cita starpā uzlabojot pretkorupcijas tiesību aktus, kam pilnībā jāatbilst starptautiskajiem standartiem un ieteikumiem, un nodrošinot tādu tiesību aktu efektīvu īstenošanu kā likumi par interešu konfliktu novēršanu un trauksmes cēlēju aizsardzību; mudina Bosniju un Hercegovinu iesaistīties strukturētā sadarbībā un paraugprakses apmaiņā ar dalībvalstīm; atzinīgi vērtē korupcijas apkarošanas stratēģiju 2024.–2028. gadam un tās īstenošanai paredzētā rīcības plāna pieņemšanu, kā arī pašreizējos starptautiskās sadarbības centienus;

27. pauž nožēlu par to, ka likumi par publisko iepirkumu, interešu konfliktu un Augsto tiesu padomi joprojām neatbilst Eiropas standartiem, un mudina pieņemt jaunu likumu par Augsto tiesu un prokuroru padomi saskaņā ar Venēcijas komisijas ieteikumiem; aicina izveidot neatkarīgi funkcionējošu Aktīvu deklarāciju departamentu Augstās tiesu un prokuroru padomes ietvaros un atbalsta objektīvu un efektīvu krimināl vajāšanu augsta līmeņa korupcijas lietās;

28. uzsver, ka ir jāstiprina sistēma interešu konfliktu pārvaldībai starp personām, kas ieņem vadošus izpildvaras amatus, jo īpaši nodrošinot, ka interešu deklarācijas tiek regulāri un pēc būtības pārbaudītas; uzsver, ka visām personām, kas ieņem vadošus izpildvaras amatus, neatkarīgi no tā, vai tās ir ievēlētas vai ieceltas, būtu jāpiemēro vienoti informācijas atklāšanas pienākumi un ka pārredzamības un publiskās pārskatatbildības labad visām šādām deklarācijām vajadzētu tikt sistemātiski publiskotām un būt viegli pieejamām tiešsaistē;

29. mudina Bosniju un Hercegovinu pastiprināt cīņu pret organizēto noziedzību; pauž dziļas bažas par neaizsargātību pret kriminālo aprindu iefiltrēšanos politiskajā, juridiskajā un ekonomiskajā sistēmā; uzteic Bosnijas un Hercegovinas iestādes par to, ka 2024. gada 24. oktobrī tika parakstīts sadarbības nolīgums par *Eurojust*, lai palielinātu izmeklēšanas un krimināl vajāšanas efektivitāti organizētās noziedzības, terorisma, cilvēku tirdzniecības, kibernoziedzības un citu noziedzīgu darbību apkarošanas jomā;

30. uzsver to, ka ir jāuzlabo sadarbība ar ES narkotiku tirdzniecības apkarošanā; aicina Bosniju un Hercegovinu sadarbības ar Eiropas Savienības Narkotiku aģentūru (*EUDA*) ietvaros iecelt attiecīgu aģentu šajā jautājumā;

31. atzinīgi vērtē jauno Likumu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu un mudina Bosniju un Hercegovinu pastiprināt pasākumus šajā jomā, cita starpā pieņemt nepieciešamos normatīvos aktus, kas vajadzīgi šā likuma efektīvai īstenošanai, pievēršot īpašu uzmanību efektīvai izpildei un uzraudzībai; jo īpaši uzsver nepieciešamību pilnībā saskaņot terorisma apkarošanas tiesību aktus ar ES *acquis* un starptautiskajām tiesībām; prasa noteikt stingrākas sankcijas par teroristiskiem nodarījumiem;

32. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts Bosnijas un Hercegovinas Likums par robežkontroli, kura mērķis ir uzlabot atbilstību Eiropas standartiem, un prasa to pilnībā saskaņot ar ES vīzu politiku kā daļu no kontrolētas migrācijas politikas; uzsver, ka Bosnijai un Hercegovinai ir jāuztur drošība pie savām robežām un jāsadarbojas ar *Frontex* un kaimiņvalstīm, lai novērstu neatbilstīgu migrāciju, vienlaikus nodrošinot pietiekamu piekļuvi patvēruma procedūrām tiem, kas ir tiesīgi uz starptautisko aizsardzību;

33. uzsver to, ka ir jānodrošina, lai augstākā līmeņa policijas amatpersonu iecelšana amatā, jo īpaši robežpolicijā un Valsts izmeklēšanas un aizsardzības aģentūrā, būtu balstīta uz nopelniem un notiktu, izmantojot atklātas, standartizētas un pārredzamas atlases procedūras;

34. atgādina par profesionāla un depolitizēta civildienesta nepieciešamību; atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti saistībā ar valsts pārvaldes reformu; aicina samazināt administratīvo slogu valsts pārvaldē; aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes uzlabot valsts iestāžu spēju reaģēt uz informācijas pieprasījumiem;

Pamatbrīvības un cilvēktiesības

35. stingri nosoda diskrimināciju, vardarbību un pret ikvienu minoritāti vērstu naida runu; prasa šādos gadījumos veikt efektīvu kriminālvajāšanu; mudina Bosniju un Hercegovinu veicināt un aizsargāt cilvēktiesības, nediskrimināciju un visu minoritāšu aizsardzību; prasa pastiprināt diskriminācijas novēršanas mehānismu īstenošanu Bosnijā un Hercegovinā, īpašu uzmanību pievēršot neiecietības, naida runas un visu veidu nevienlīdzības apkarošanai; aicina iestādes uzlabot visu minoritāšu un neaizsargāto grupu piekļuvi sociālajiem, mājokļu, izglītības un veselības aprūpes pakalpojumiem; uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt visu Bosnijas un Hercegovinas minoritāšu kultūras un valodas izpausmi;

36. pauž dziļas bažas par to, ka strauji pieaug vardarbība (kas ietver jaunus digitālās vardarbības veidus) pret sievietēm, bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem un citām neaizsargātām grupām, to vidū *LGBTIQ* kopienu; mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes saskaņot savu politiku, tiesību aktus un praksi seksuālās un digitālās vardarbības pret sievietēm un meitenēm novēršanā ar Eiropas Padomes standartiem, jo īpaši Stambulas konvenciju, attiecīgo ECT judikatūru un ES *acquis*; aicina sniegt mērķtiecīgu atbalstu galvenajām iestādēm, apmācīt speciālistus, lai tie varētu sniegt efektīvu atbalstu cietušajām personām, un palielināt sabiedrības informētību un institucionālās spējas novērst un apkarot visu veidu dzimumbalstītu vardarbību; uzsver sieviešu apvienību būtisko lomu saziņā ar visneaizsargātākajām personām; aicina Bosniju un Hercegovinu izveidot oficiālu centralizētu sistēmu datu par feminicīdu vākšanai; atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas Federācijas valdības 2025. gada 9. aprīļa lēmumu iekļaut feminicīdu kriminālkodeksā un aicina parlamentu steidzami apstiprināt šo jauno likumu;

37. pauž nožēlu par to, ka 2023.–2027. gada dzimumu līdztiesības rīcības plānam līdz šim ir trūcis finansējuma un uzraudzības; aicina palielināt Bosnijas un Hercegovinas sieviešu līdzdalību sabiedrībā un politikā; atzīst papildu šķēršļus un diskrimināciju, ar ko saskaras sievietes, kuras pieder pie etniskās minoritātes, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi pakalpojumiem;

38. nosoda to, ka Serbu Republika ir pieņēmusi tiesību aktu grozījumus, kas paredz, ka dzimtiskā identitāte vairs nav aizsargāta iezīme, un grozījumus, kas paredz, ka vairs netiek garantēta aizsardzība bērniem ar atšķirīgu seksuālo orientāciju un dzimtisko identitāti;

39. aicina attiecīgās Bosnijas un Hercegovinas iestādes izstrādāt un pieņemt vēl nepieņemto valsts rīcības plānu par bērna tiesību aizsardzību; uzsver, ka nabadzība un sociālā atstumtība ietekmē lielu daļu bērnu šajā valstī, jo īpaši bērnus no neaizsargātām grupām, tai skaitā romus, bērnus ar invaliditāti, bērnus, kas pārkāpuši likumu, un bērnus, kas pārvietojas; atgādina, ka Bosnijai un Hercegovinai ir jāpilda savas starptautiskās saistības, lai neviens bērns netiktu atstāts novārtā;

40. uzsver iekļaujošas un kvalitatīvas izglītības nozīmi, arī tiesības uz izglītību dzimtajā valodā, un cita starpā to, cik svarīgi ir sistemātiski reformēt nesaskaņas radošās mācību programmas, kas būtiski kavē iekšējo mobilitāti un ierobežo kritiskās domāšanas prasmes; atkārtoti aicina izbeigt segregācijas praksi sistēmā “divas skolas zem viena jumta”, kas ir traucēklis sociālajai kohēzijai un vienlīdzīgām iespējām, un uzsver nepieciešamību veicināt izlīgumu un integrāciju, kā arī aizsargāt ikvienas nacionālās kopienas, tai skaitā minoritāšu, tiesības uz savu kultūru, valodu un identitāti; aicina pieņemt vienotu vēstures mācību programmu, pamatojoties uz tiesu konstatētiem

faktiem saistībā ar karu, lai izvairītos no vēsturiskā revizionisma, un mudina ES atbalstīt šo iniciatīvu;

41. aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes saskaņā ar Bosnijas un Hercegovinas cilvēktiesību ombuda ieteikumu pieņemt tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka ārējā saziņā ar iedzīvotājiem tiek efektīvi un vienlīdzīgi izmantotas visas trīs oficiālās valodas, proti, horvātu, bosniešu un serbu valoda, kā arī gan latīņu, gan kiriliskais alfabēts; uzsver, ka tiesību uz vienlīdzīgu valodas un alfabēta izmantošanu pārkāpšana ir Bosnijas un Hercegovinas konstitūcijas, Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 2. panta un Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. panta pārkāpums;

42. aicina Bosniju un Hercegovinu garantēt pulcēšanās, biedrošanās un vārda brīvību, nodrošinot pilsoniskās sabiedrības iekļaušanu politikas veidošanā; aicina iestādes nodrošināt jēgpilnus, sistemātiskus un iekļaujošus sabiedriskās apspriešanas procesus; nosoda to, ka Serbu Republika ir atjaunojusi likumu par ārvalstu aģentiem, kas līdzinās Krievijas likumam, un mudina iestādes to atcelt; nosoda to, ka Serbu Republikas iestādes izmanto likumus, kas paredz krimināltiesību par neslavas celšanu, par instrumentu vārda brīvības apspiešanai, un prasa neslavas celšanu no jauna noteikt par civiltiesību jautājumu, lai novērstu tās ļaunprātīgu izmantošanu vārda brīvības ierobežošanā; aicina Komisiju paredzēt stingrus nosacījumus šo tiesību aktu atcelšanai;

43. mudina Bosnijas un Hercegovinas Ministru padomi pieņemt stratēģiju pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgas vides attīstībai, nodrošinot, ka tā nepārprotami koncentrējas uz tiesiskā regulējuma uzlabošanu un lielāka un pārredzamāka finansējuma nodrošināšanu pilsoniskās sabiedrības organizācijām; prasa stingrāk aizsargāt cilvēktiesību aizstāvjus Bosnijā un Hercegovinā, tai skaitā sievietes aktīvistes, žurnālistus un NVO;

44. uzsver neatkarīgo mediju būtisko nozīmi un to, cik svarīgi ir ievērot vārda brīvības standartus; aicina Bosniju un Hercegovinu nodrošināt sabiedrisko raidorganizāciju un Bosnijas un Hercegovinas Komunikācijas regulatīvās aģentūras finansiālo ilgtspēju un politisko neatkarību, uzsverot steidzami risināmo finansiālo krīzi, ar ko saskaras valsts sabiedriskā raidorganizācija *BHRT*; aicina Bosniju un Hercegovinu pieņemt tiesību aktus par mediju īpašumtiesību pārredzamību un publisko finansējumu medijiem; mudina valsti paātrināt Elektronisko sakaru likuma pieņemšanu saskaņā ar

Digitālo pakalpojumu aktu[1] un jauno ES Mediju brīvības aktu[2]; prasa nodrošināt plurālismu sabiedriskajos medijos visā Bosnijas un Hercegovinas teritorijā, cita starpā visu minoritāšu vienlīdzīgu pārstāvību; pieņem zināšanai to, ka pēc 12 gadu blokādes Bosnijas un Hercegovinas Federācijā ir iecelta Sabiedrisko raidorganizāciju padome, un aicina to nodrošināt taisnīgu un objektīvu informāciju;

45. pauž nopietnas bažas par Serbu Republikas sabiedriskās raidorganizācijas izplatīto Krievijas propagandu un pauž nožēlu par *RT* (bijušais "Russia Today") kanāla pārraidīšanu, kas ir ES sankciju pārkāpums;

46. nosoda politisko spiedienu, uzbrukumus, iebiedēšanu, draudus, pazemojošas piezīmes un stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību pret žurnālistiem un mediju darbiniekiem, jo īpaši no augsta līmeņa politiķu vai viņu starpniekorganizāciju puses un ar ārvalstīm saskaņotu dalībnieku puses; pauž nožēlu par to, ka nav panākts progress vārda brīvības garantēšanā un krimināltiesību aktu grozīšanā, lai atbilstīgi ES prasībām stiprinātu žurnālistu aizsardzību pret draudiem un uzbrukumiem, un aicina iestādes pieņemt tiesību aktus, kas efektīvi aizsargātu žurnālistus, NVO, cilvēktiesību aizstāvjus, vides aizsardzības aktīvistus un citas ieinteresētās personas no stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pienācīgu tiesisko uzraudzību pret žurnālistiem vērstu draudu un vardarbības gadījumos;

47. mudina Bosniju un Hercegovinu nodrošināt un efektīvi īstenot attiecīgos tiesību aktus par vispārējām cilvēktiesībām; mudina Bosniju un Hercegovinu saukt pie atbildības par noziegumiem, kas saistīti ar diskrimināciju;

48. atgādina, ka ir vajadzīga solidāra un taisnīga migrācijas un patvēruma pārvaldība, kas apvieno cilvēktiesību ievērošanu ar efektīvu robežkontroli; aicina ES palīdzēt Bosnijai un Hercegovinai uzņemties pilnu atbildību par uzņemšanas centru (kas bieži atrodas pie robežas ar ES) pārvaldību, nodrošināt apmierinošus uzņemšanas apstākļus un garantēt piekļuvi efektīvām un īstenojamām patvēruma procedūrām, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības un cilvēktiesības; pauž bažas par ziņojumiem, ka ES finansētajā centrā Lipā nav pienācīgi uzņemšanas apstākļi; uzsver, ka ir jāpalielina pārredzamība un demokrātiskā kontrole attiecībā uz ES līdzekļu

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1083 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts) (OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

piešķiršanu un īstenošanu migrācijas jomā; atzinīgi vērtē uzlaboto Bosnijas un Hercegovinas statusa nolīgumu ar *Frontex* un aicina to nekavējoties parakstīt; atgādina, ka jebkurā iespējamā nolīgumā ar šo aģentūru būtu pilnībā jāievēro pamattiesības un starptautiskie standarti; mudina Bosniju un Hercegovinu pastiprināt centienus cīņā pret pārrobežu noziedzību, jo īpaši cilvēku tirdzniecību;

Izlīgums, reģionālā sadarbība un labas kaimiņattiecības

49. atgādina, ka labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība ir būtiski ES paplašināšanās procesa elementi;

50. uzsver to, cik liela nozīme Bosnijā un Hercegovinā ir izlīgumam, un mudina visas iestādes aktīvi veicināt patiesību, tiesiskumu un iekļaujošu tiesisko aizsardzību un garantēt to pieejamību, tostarp pieņemt valsts līmeņa likumu, ar ko nosaka tiesību minimumu kara laikā cietušajiem visā valstī, un veicināt sieviešu atceres kultūru; atzīst, ka pārskatatbildībai, kā arī savstarpējai cieņai starp individuālām personām un kopienām un savstarpējas sapratnes veicināšanai, jo īpaši jauniešu vidū, var būt pozitīva ietekme uz izlīgumu; mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes pieņemt valsts pārejas tiesiskuma stratēģiju; prasa turpināt centienus attiecībā uz bezvēsts pazudušām personām; mudina Komisiju ieguldīt papildu centienus, lai veicinātu, atbalstītu un atvieglotu izlīguma procesus Bosnijā un Hercegovinā;

51. aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes paātrināt kriminālvajāšanu par kara noziegumiem saskaņā ar pārskatīto valsts stratēģiju saukšanai pie atbildības par kara noziegumiem; uzsver to, cik svarīga ir pastiprināta reģionālā sadarbība, izdodot aizdomās turētos, kā arī tiesu iestāžu sadarbība un apmaiņa visos attiecīgajos oficiālajos aspektos, kuru mērķis ir kriminālvajāšana; mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes saskaņot savus tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka visiem kara noziegumos cietušajiem ir vienlīdzīga piekļuve tiesībām un aizsardzībai;

52. atzīst Starptautiskās komisijas bezvēsts pazudušo personu jautājumos (*ICMP*) ārkārtīgi svarīgo lomu, ko tā cita starpā pilda, nodrošinot institucionālās spējas, atbalstot ģimenes un sniedzot pierādījumus tiesām; mudina ES nodrošināt, ka *ICMP* ir pieejams pietiekams finansējums tās darbības turpināšanai;

53. atkārtoti aicina īstenot papildu pasākumus un konkrētas programmas attiecībā uz bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu ilgtspējīgu atgriešanos, veselības aprūpes, nodarbinātības, sociālās aizsardzības un izglītības pieejamību un pilnībā ievērot visas viņu tiesības saņemt kompensāciju par īpašumu, ko vairs nevar saņemt atpakaļ;

54. pauž nožēlu par vēsturisko revizionismu visās tā izpausmēs, genocīda noliegšanu, irredentismu, kara noziegumu un noziedznieku

glorificēšanu, faktu un starptautisko un vietējo tribunālu neatkarības un objektivitātes apstrīdēšanu, jo īpaši, ja to dara politiskie vadītāji;

55. pauž bažas par to, ka ir pieņemta Deklarācija par valsts un politisko tiesību aizsardzību un Serbijas tautas kopīgo nākotni, ar ko pārkāpti vairāki Deitonas miera līguma aspekti un kas apdraud Bosnijas un Hercegovinas suverenitāti, teritoriālo integritāti un vienotību; norāda, ka idejas par serbu pasauli (*Srpski Svet*) nav savienojamas ar centieniem pievienoties ES; aicina Serbiju konstruktīvi apņemties veicināt Bosnijas un Hercegovinas stabilitāti un teritoriālo integritāti un aktīvi atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas virzību uz pievienošanos;

56. uzsver preventīvās diplomātijas nozīmi Bosnijā un Hercegovinā; aicina EĀDD stiprināt darbinieku prasmju pilnveidi, lai ES labāk izprastu vietējo vēsturisko, kultūras un reliģisko kontekstu, kā uzsvērts 2024. gada janvārī pieņemtajā Parlamenta ziņojumā par preventīvās diplomātijas lomu;

57. atzinīgi vērtē ANO Ģenerālās asamblejas lēmumu pasludināt 11. jūliju par Starptautisko pārdomu un piemiņas dienu, kas veltīta 1995. gada genocīdam Srebrenicā; aicina iestādes garantēt drošību Srebrenicas-Potočaru memoriālajā centrā; uzsver, ka drošības apsvērumu dēļ memoriālais centrs uz laiku bija jāslēdz;

58. uzsver, ka reģionālā sadarbība, ko īsteno, izmantojot kopējo reģionālo tirgu, labvēlīgi ietekmē ekonomikas izaugsmes veicināšanu; aicina Bosniju un Hercegovinu ātri ratificēt visus reģionālās mobilitātes nolīgumus saskaņā ar Berlīnes procesu un turpināt stiprināt ekonomisko sadarbību, izmantojot šo tirgu, saskaņā ar ES paplašināšanās mērķiem;

Sociālekonomiskās reformas

59. atzinīgi vērtē izaugsmes plānu Rietumbalkāniem, kas ietver Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu, kurā paredzēts indikatīvais piešķīrums Bosnijai un Hercegovinai vairāk nekā viena miljarda EUR apmērā; atzinīgi vērtē to, ka Bosnijas un Hercegovinas Ministru padome ir pieņēmusi reformu programmas projektu; mudina Bosnijas un Hercegovinas kompetentās iestādes nekavējoties nodrošināt ātru reformu programmas pieņemšanu, lai izvairītos no finansējuma sadales citu Rietumbalkānu valstu starpā, un izveidot stabilu mehānismu pārredzamai, iekļaujošai un savlaicīgai programmas īstenošanas uzraudzībai; uzsver, ka par prioritāti ir jānosaka tādas svarīgas jomas kā valsts pārvalde, tiesiskums, korupcijas apkarošana, dekarbonizācija, digitalizācija, savienojamība un cilvēkkapitāla attīstība, vienlaikus risinot arī sociālās problēmas; uzskata, ka izaugsmes plāna iespēju izmantošana stiprinātu Bosnijas un Hercegovinas ekonomiku; aicina Komisiju izpētīt veidus, kā,

elastīgāk izmantojot Reformu un izaugsmes mehānismu, sadarboties ar ieinteresētām un apņēmīgām reģionālajām pašvaldībām;

60. atgādina, ka ES finansējums projektiem Serbu Republikā būtu jāsaglabā iesaldēts līdz brīdim, kad Serbu Republika apvērsīs demokrātisko regresu, un līdz pilnīgai saskaņošanai ar KĀDP;

61. mudina Bosniju un Hercegovinu pēc iespējas labāk izmantot visu ES finansiālo atbalstu; aicina Komisiju turpināt sniegt finansiālu un tehnisku atbalstu Bosnijas un Hercegovinas integrācijai ES, pamatojoties uz skaidri definētiem nosacījumiem un izdevumu un rezultātu stingru uzraudzību saskaņā ar ES mērķiem attiecībā uz efektīvu un atbildīgu budžeta pārvaldību; uzskata, ka ar ES līdzekļiem būtu labāk jāatbalsta valsts demokrātiskās reformas; šajā kontekstā aicina pārplānot attiecīgo ES finansējumu, lai vairāk līdzekļu novirzītu tehniskajai palīdzībai finansējuma apgūšanā, tiesu iestāžu reformu un korupcijas apkarošanas pasākumu atbalstam; turklāt aicina ES un Rietumbalkānu valstis izstrādāt satvaru auglīgai sadarbībai ar Eiropas Prokuratūru (*EPPO*), lai nodrošinātu, ka *EPPO* var efektīvi īstenot savu kompetenci pievienošanās procesā iesaistītajās valstīs; mudina Bosniju un Hercegovinu ātri noslēgt divpusējus darba nolīgumus ar *EPPO*;

62. pauž nožēlu par to, ka ilgtspējīgus uzlabojumus un progresu šajā jomā kavē arī pārvaldības struktūra un valsts mēroga stratēģiju trūkums visās jomās un visos līmeņos; aicina ātri iecelt *IPA III* koordinatoru un aicina labāk apgūt *IPA III* līdzekļus Bosnijā un Hercegovinā, tostarp vietējā un reģionālā līmenī; aicina stiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību spēju īstenot sociālekonomiskās reformas un pārvaldīt projektus, kas līdzfinansēti no ES fondiem, lai palielinātu līdzekļu apguvi un samazinātu reģionālo nevienlīdzību;

63. mudina Bosniju un Hercegovinu par prioritāti noteikt pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot konkurētspēju un uzņēmējdarbības vidi, vienlaikus sekmējot ekonomisko un sociālo kohēziju, cita starpā progresu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, veicināt ekonomikas diversifikāciju, veicināt digitālo un zaļo pārkārtošanos un risināt neoficiālās ekonomikas un bezdarba problēmu;

64. pauž bažas par ārkārtīgi negatīvajām demogrāfiskajām tendencēm valstī, ko jo īpaši izraisa lielais skaits jauniešu, kuri pamet valsti, un uzsver, ka ir svarīgi steidzami pieņemt papildu pasākumus, lai risinātu šo problēmu; aicina pievērsties jaunatnei kā ES integrācijas virzītājspēkam šajā valstī; aicina Bosniju un Hercegovinu pabeigt un pieņemt Garantiju jauniešiem, lai uzlabotu jauniešu piekļuvi nodarbinātībai, izglītībai, apmācībai un māceklībai, risinātu augstā jauniešu bezdarba un prasmju neatbilstības problēmu un veicinātu sociālo iekļaušanu;

65. mudina ES iestādes sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un ekspertiem, lai izstrādātu veidus, kā padarīt veselības un sociālo aizsardzību elastīgu un pārnesamu, un nodrošinātu līdztiesību un mobilitāti Bosnijā un Hercegovinā;

66. atzinīgi vērtē aicinājumus visus Rietumbalkānus nekavējoties integrēt ES digitālajā vienotajā tirgū pirms faktiskās dalības ES, kas būtiski palīdzētu radīt drošu digitālo vidi;

Enerģētika, vide, biodaudzveidība, ilgtspējīga attīstība un savienotība

67. mudina Bosniju un Hercegovinu paātrināt enerģijas avotu dažādošanu, jo īpaši saistībā ar to, lai izbeigtu tās atkarību no Krievijas gāzes; mudina Bosniju un Hercegovinu uzlabot energoapgādes drošību un efektivitāti, stiprinot elektroenerģijas pārvades un sadales tīklus, sasaisti ar Eiropas tirgu un pāreju uz atjaunīgajiem energoresursiem, jo īpaši uz saules un vēja enerģiju, vienlaikus nodrošinot jēgpilnu sabiedrisko apspriešanu un efektīvus vides aizsardzības pasākumus;

68. mudina Bosniju un Hercegovinu pieņemt ilgi gaidīto nacionālo enerģētikas un klimata plānu un īstenot valsts mēroga vides aizsardzības stratēģijas, tostarp juridiski aizsargājot izvirzītos *Emerald* objektus, uzlabojot sava *Emerald* tīkla atbilstību un nodrošinot Dzīvotņu direktīvas[1], Putnu direktīvas[2] un Ūdens pamatdirektīvas[3] pilnīgu īstenošanu, vienlaikus uzlabojot vides jomā veikto ieguldījumu kvalitāti un pārredzamību; atkārtoti norāda, ka ir efektīvi jāaizsargā un jāuzlabo gaisa un ūdens kvalitāte un ka ir vajadzīgas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas par vides tiesību aktu pārkāpumiem; norāda, ka progress vides un klimata aizsardzības jomā joprojām ir neliels, tāpat kā saskaņotība ar ES standartiem, un tāpēc mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes nodrošināt lielāku saskaņotību ar ES standartiem un politikas mērķiem klimata aizsardzības un enerģētikas jomā saskaņā ar 2020. gada zaļo programmu un Parīzes nolīgumu;

69. aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes samazināt pārrobežu gaisa piesārņojumu, jo īpaši Bosanski Brodas naftas pārstrādes rūpnīcas gadījumā; atgādina, ka Bosnija un Hercegovina ir parakstījusi

---

1 Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

Konvenciju par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā (Espo, 1991) un tai ir saistoši šajā konvencijā paredzētie pienākumi;

70. uzsver, ka ir jāuzlabo *ex ante* visaptveroši stratēģiskie vides novērtējumi, jēgpilni iesaistot vietējās kopienas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un neatkarīgus ekspertus; uzsver, ka ir jāuzlabo attiecīgo ar infrastruktūras projektiem saistīto procedūru pārredzamība ekoloģiski jutīgās nozarēs; uzsver, ka ir svarīgi veicināt vides aspektu integrāciju nozaru politikā;

71. mudina valsti īstenot pasākumus upju bioloģiskās daudzveidības un ekoloģiskās integritātes aizsardzībai saskaņā ar Espo konvenciju;

72. pauž dziļas bažas par kalnrūpniecības darbību kaitīgo ietekmi uz Bosnijas un Hercegovinas vidi un tās iedzīvotāju veselību, arī attiecībā uz darbībām, ko veic ārvalstu uzņēmumi; aicina visas kalnrūpniecības vienības, kas darbojas Bosnijā un Hercegovinā, pilnībā ievērot valsts tiesību aktus un piešķirt prioritāti vides aizsardzībai un sabiedrības veselībai;

73. uzsver, ka Bosnijas un Hercegovinas Federācijai ir steidzami jāpieņem taisnīgs, moderns un ekspertu virzīts likums par mežiem; turklāt aicina stingrāk aizsargāt mežus un upes, uzlabojot inspekciju uzraudzību un izveidojot stingru tiesisko regulējumu saskaņā ar vides un sistēmiskajiem standartiem; prasa atcelt attiecīgā Bosnijas un Hercegovinas Federācijas regulējuma noteikumu, kas atļauj ar minimālu uzraudzību novadīt upēs notekūdeņus, tādējādi būtiski apdraudot sabiedrības veselību un vidi;

74. aicina Bosniju un Hercegovinu steidzami pabeigt un pieņemt Livno karsta reģiona (*Livanjsko Polje*) juridisko kvalificēšanu par V kategorijas aizsargājamo ainavu un nodrošināt pienācīgu uzraudzību;

75. pauž solidaritāti ar Bosniju un Hercegovinu un visiem, kas cieta postošajos plūdos un zemes nogruvumos 2024. gada 3. un 4. oktobrī; aicina Bosnijas un Hercegovinas Federācijas iestādes palielināt atbalstu cietušajiem un nodrošināt, ka tiek novērsti visi trūkumi tiesībaizsardzības un mežu apsaimniekošanas jomā, kas varētu būt saasinājuši katastrofu;

°

° °

76. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomei, Komisijai, Bosnijas un Hercegovinas prezidentūrai, Ministru padomei un Parlamentārajai asamblejai, Bosnijas un Hercegovinas Federācijas, Serbu Republikas un Brčko

apgabala valdībām un parlamentiem, kā arī Augstā pārstāvja birojam.